

■ TEKST TJARKO EVENBOER

Volgens oude landkaart leefden er landdieren op Antarctica

ZONNEBADE OP DE ZUIDP

Klimaatverandering is tegenwoordig een hot item, maar het is iets van alle tijden. Wetenschappers zijn het er over eens dat het op de Zuidpool (Antarctica) ooit een stuk warmer was. De naturalistisch georiënteerde wetenschap meent dat Antarctica zijn extreem koude klimaat kreeg sinds het van Zuid-Amerika losraakte, dertig miljoen jaar geleden. En het con-

stemmen die iets heel anders beweren. Antarctica's ijskap zou een veel recentere oorsprong hebben. En opmerkelijk genoeg is er een landkaart uit de oudheid die dit idee lijkt te bevestigen.

PIRI REIS

In 1929 vond een groep historici een eeuwenoude landkaart, gemaakt door een Ottomaanse zeevaarder, navigator en cartograaf genaamd Piri Reis. De kaart, die in 1513 werd getekend, toont een stuk van Europa, Afrika, de Atlantische Oceaan en

het Amerikaanse continent. Het fascinerende is echter dat Zuid-Amerika op deze kaart vast lijkt te zitten aan Antarctica (iets wat volgens wetenschappers dertig miljoen jaar geleden het geval was), en er is geen ijs of sneeuw zichtbaar. Integendeel, volgens de kaart leefden er landdieren op het continent!

**VOLGENS PIRI REIS
ZATEN ZUID-AMERIKA
EN ANTARCTICA OOIT
AAN ELKAAR VAST!**

continent zou al zeker vele duizenden jaren volledig met ijs bedekt zijn. Toch zijn er

Volgens Piri Reis's kaart werd Antarctica ooit volop bevolkt met landdieren. Nu kunnen maar weinig dieren daar overleven.

N OOL

Antarctica is niet bepaald een plek waar je gezellig buiten wil zitten. Het is de koudste plek op aarde. De laagste temperatuur die ooit werd gemeten was maar liefst 89,2 °C onder nul! Van al het ijs op de wereld ligt maar liefst 90 procent op Antarctica en de gemiddelde dikte van de ijskap bedraagt 2200 meter. **Toch was Antarctica ooit veel warmer.**

Een domme fout van de kaartmaker? Dat is mogelijk. Er zijn in elk geval veel wetenschappers die niet geloven dat de zestiende-eeuwse kaart werkelijk Antarctica zou weergeven. Volgens sommigen heeft Piri Reis simpelweg het zuidelijke deel van Zuid-Amerika verbogen omdat het anders niet op het perkament zou passen. Toch lijkt dit een te gemakkelijke verklaring. De kustlijn die Piri Reis tekende vertoont namelijk opmerkelijke gelijkheid met de profielschets van het onder het ijs liggende landschap van de Zuidpool dat Zweeds-Britse expeditieleden in 1949 maakten met seismische apparatuur. Dat wil zeggen: de kustlijn die Piri Reis tekende

komt sterk overeen met de kustlijn die nu onder het ijs ligt.

TOCH GELIJK!

In zijn boek *Maps of the Ancient Sea Kings* stelde de Amerikaanse historicus en geograaf Charles Hapgood dat de weergave van

De kaart die Piri Reis maakte. Linksonder is te zien hoe de kaart zich verhoudt tot onze huidige kennis.

KAARTEN UIT DE OUDHEID

Antarctica op de kaart van Piri Reis accuraat de kustlijn van 10.000 jaar geleden aangaf. Later hebben anderen dit bevestigd; op de kaart staat inderdaad land aangegeven op de plaats waar – pas driehonderd jaar na Piri Reis – het vasteland van Antarctica werd ontdekt.

Het deel van Antarctica dat op de kaart van Piri Reis te zien zou zijn, betreft de kustlijn van Koningin Maudland. In zijn boek *Secrets of the Lost Races* schrijft de auteur Rene Noorbergen hierover: 'Moderne seismische kaarten onthullen dat deze kust ruw van aard is, met vele bergketens en pieken die door de huidige ijsniveaus heen breken. De kaart van Piri Reis toont hetzelfde type kust, maar dan zonder het ijs. Mallery ontdekte twee baaien op de kaart van Piri Reis waar de seismische kaart land aangaf, maar toen de experts hun metingen controleerden, bleek dat de zestiende-eeuwse kaart toch gelijk had.'

ONREALISTISCHE SCHAAL

Toch zitten er ook haken en ogen aan de kaart van Piri Reis. De Amazonerivier staat er tweemaal op, en hetzelfde geldt

De kaart van Piri Reis is niet de enige middeleeuwse landkaart die Antarctica weergeeft. Op een andere kaart is eveneens de kustlijn van Antarctica te zien.

De kaart van Oronteus Finaeus uit 1531 toont rivieren in Antarctica waar vandaag de dag kilometersdikke gletsjers zijn.

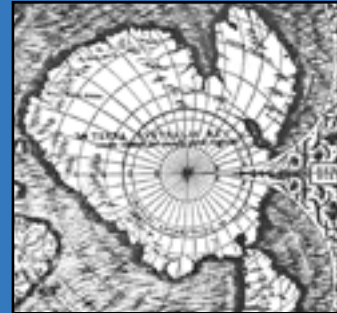
De onverklaarbare fenomenen zijn echter niet beperkt tot Antarctica: de Hadji Ahmed-kaart uit 1559 zou de landbrug weergeven die ooit tussen Siberië en Alaska lag.

Ontdekkingsreizigers Nicolò Zeno (1365-1388) en zijn broer Antonio deden verslag van hun reis in de Noordelijke Atlantische Oceaan. Een familielid publiceerde later een bijbehorende kaart.

De gebroeders Zeno zouden in 1380 Groenland hebben weergegeven zoals het nu onder de noordelijke ijskap ligt.

En op de Andrea Benincasa-kaart van 1508 zou noordelijk Europa nog bedekt zijn met ijs.

Oronteus Finaeus maakte een kaart van Antarctica waarop rivieren te zien zijn. Let op de slingerlijntjes bij de bergen.

Blijkbaar waren er in de oudheid kaarten in omloop die uit een zeer vroege tijd dateren; sommige zelfs met een weergave van Antarctica, die als bron zouden dienen voor deze mid-

deleeuwse kaarten. Een veelgehoorde stelling is dat men er al eeuwen voor de ontdekking van Antarctica van uitging dat er in het zuiden een enorm continent moest liggen 'om het zuiden beneden te houden'. Men noemde dit het 'Onbekende Zuidland' of 'Terra Australis'. Wie zegt dat de kaartmakers niet van dit continent afwisten omdat bepaalde volken uit de oudheid het land al lang bezocht en opgetekend hadden?

voor een aantal Caribische eilanden. De verhoudingen van Antarctica wijken bovendien af van de realiteit. Maar dat is wel te verklaren. Piri Reis had naar eigen zeggen een heleboel antieke kaarten gebruikt als bron voor zijn landkaart, en mogelijk slaagde hij er niet in alles op één correcte schaal samen te voegen.

Toch neemt dit niet weg dat de kaart van Piri Reis op behoorlijk exacte wijze de kustlijn van Antarctica weergeeft. Hoe is dit te verklaren, als deze kustlijn al vele duizenden jaren onder het ijs verborgen is? Het is niet aannemelijk dat Antarctica in de tijd van Piri

Reis (de zestiende eeuw) ijsvrij was. Wel doet de kaart vermoeden dat bepaalde, door Piri Reis gehanteerde, bronnen een ijsvrij Antarctica weergaven. Kaarten werden in de oudheid erg veel gekopieerd, waardoor de precieze bron niet meer te achterhalen is. Maar als Antarctica werkelijk ijsvrij is opgetekend door volken in de oudheid, dan levert dit grote problemen op voor de moderne theorie rond ijstijden en klimaten.

PERIODES

Hoewel de media soms anders doen geloven, weet men tegenwoordig nog maar heel weinig van hoe de klimaten op aarde werken. De klimaatwetenschap is dan ook nog een hele jonge wetenschap. Lange tijd meende men dat het klimaat op aarde stabiel was. De gedachte aan een ijstijd werd toen bespot. En toen men in de twintigste eeuw klimaatveranderingen begon te bemerken werd de oorzaak ook

Het is niet aannemelijk dat Antarctica in de tijd van Piri Reis helemaal ijsvrij was.

al snel bij menselijke activiteit gezocht. Dat is mogelijk, maar niet bewezen. De kracht van de natuur zou wel eens ernstig kunnen worden onderschat.

Een blik in de geschiedenis leert namelijk dat warmere en koudere periodes zich altijd al afwisselen. Dit is ook in de afgelopen eeuwen het geval geweest. Gedurende een periode van enkele honderden jaren was het in de Middeleeuwen bijvoorbeeld warmer dan het nu is. Deze periode van warmte wordt de Middeleeuwse Warme Periode genoemd. In die tijd hadden de Vikingen kolonies in Groenland, dat destijds aanzienlijk groener was dan nu. Zij gebruikten Groenland in die tijd voor landbouw en veeteelt. Historische bronnen spreken zelfs over wijngaarden op Groenland.

Piri Reis

M. Bell en M.J.C. Walker schrijven hier onder andere over in het boek 'Late Quaternary environmental change: physical and human perspectives'.

Aan het eind van de Middeleeuwen veranderde het klimaat en zette er een flink afkoelende trend in. Deze periode wordt door klimatologen de Kleine Ijstijd genoemd. Groenland werd in die tijd bijna geheel onder sneeuw bedekt. De Vikingkolonies waren aan het einde van de vijftiende eeuw allemaal van Groenland verdwenen.

Als het klimaat in Groenland in een periode van enkele eeuwen zo sterk kan omslaan, dan is dat ook mogelijk voor Antarctica. De huidige theorieën over het

EERSTE ONTDEKKINGSREIZIGERS

De Phoeniciërs waren Kanaänieten en kwamen uit het gebied dat het huidige Libanon bestrijkt. Tussen 1500 en 400 voor Christus waren ze de belangrijkste zeevaarders en handelaars van de Middellandse Zee. De Phoeniciërs stichtten overal

Het Romeinse triëem was geïnspireerd op het Phoenicische.

koloniën en verwierven reputatie als de kundigste zeevaarders en ontdekkingsreizigers van hun tijd. Ze kwamen overal en ruilden goederen met Egyptenaren, Grieken, Assyriërs, Babyloniërs, Spaanse stammen en Afrikanen. De hele wereld van de Middellandse Zee vormde hun handelsgebied. De Phoeniciërs kwamen zelfs verder; via de Atlantische Oceaan, ver zuidwaarts langs de Afrikaanse kust en mogelijk naar het noorden richting Bretagne en de Britse eilanden.

komen en gaan van ijstijden zouden er dan wel eens flink naast kunnen zitten. In The Path of the Pole beschrijft Hapgood hoe ijstijden in het verleden nog altijd niet afdoende verklaard kunnen worden met de huidige wetenschappelijke inzichten. Het 'mechanisme' dat zo'n ijstijd in gang zet en weer stopt, en dit meerdere malen na elkaar, is niet met zekerheid vast te stellen.

EN PIRI REIS DAN?

Uitgaande van de Bijbel kun je aanmerken dat de vloed gevolgd werd door een periode van kou. En deze ijstijd zou hebben plaatsgevonden in de eerste honderden jaren na de vloed. De eerste beschavingen na de vloed waren niet veel dommer of primitiever dan de moderne mens, zo getuigen de architectonische hoogstandjes die nog steeds

worden teruggevonden. Mogelijk werd Antarctica in die tijd door zeevaarders ontdekt en gedeeltelijk in kaart gebracht.

Konden mensen in die tijd dan al zulke grote reizen ondernemen? Dat is wellicht mogelijk. Het is bekend dat bepaalde zeevarende volken reeds een millennium voor onze jaartelling verre handels- en ontdekkingsreizen maakten. De Phoeniciërs stonden er bijvoorbeeld om bekend dat zij om Afrika heen voeren: een reis van meer dan 20.000 kilometer! Zo vreemd is het dus niet om aan te nemen dat volken al in vroege tijd ontwikkeld genoeg waren om een afgelegen continent als Antarctica te bereiken.

Sommigen hebben de kaart van Piri Reis geprobeerd te verklaren aan de hand van mysterieuze geavanceerde beschavingen in het verleden, maar als je de Bijbel als basis neemt heb je zulke theorieën helemaal niet nodig. Als je uitgaat van een Bijbelse tijdslijn, dan zou Piri Reis wel eens een kopie gehad kunnen hebben van een zéér oude kaart... van kort na de vloed. ■

DE PHOENICIËRS VOEREN AL OM AFRIKA HEEN: EEN REIS VAN RUIM 20.000 KILOMETER

VERSCHILLENDE PARADIGMA'S

De behandeling van dit onderwerp is een mooi voorbeeld om te laten zien hoe verschillende wetenschappers vanuit totaal verschillende aannames de wereld bekijken. Waar de moderne geologie veelal gebaseerd is op langzame, graduele processen, wijzen creationisten juist op de realiteit van snelle, catastrofale processen.

Uitgaande van het eerste idee (het uniformitarisme) moet er een komen en gaan van ijstijden zijn geweest, die

al zeer ver teruggaat.

Uitgaande van het tweede idee (catastrofisme) kan de ijstijd door één catastrofe zijn opgewekt in een veel recenter verleden. Het is te hopen dat onderzoek naar het klimaat en haar cycli in de toekomst voor duidelijkheid zal zorgen. Tot die tijd kun je verwonderd naar de kaart van Piri Reis kijken en fantaseren over hoe deze middeleeuwse cartograaf de kustlijn van Antarctica zo perfect kon tekenen.

WEET MEER:

- <http://tiny.cc/pirireis>
- Oard, M.J., The New Answers Book: Where Does the Ice Age Fit?
- Hapgood, C.H., Maps of the ancient sea kings: evidence of advanced civilization in the ice age